34ste jaar. — Nr 6 Zaterdag 15 januari 1887.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** francs per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimen per drukregel
Reclamen, voorrissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, 15 JANUARI.

Nieuwjaarsgiften

aan Z. H. Leo XIII.

3e LIJST.

Bedrag der vorige lijst	fr. 444,75
Mevr. we. Vroomen-Aerts te Tongeren	100,00
M. Edouard Hermans »	5,00
Naamloos van Tongeren	2,00
De parochie Wintershoven	17,00
Eerw. heer pastoor van Wonteringen	10,00
Eenige parochianen »	5,00
Neerrepen, ondinding in de kerk	7,00
Eerw. heer pastoor van Neerrepen	10,00
Eerw. heer Caenegrachts pastoor te Riempst	20,00
Naamloos van Riempst	10,00
Totaal fr.	627,75

Van alles wat.

De nieuwjaardagen, waarop men zich elkander heil en geluk wenscht, zijn nauwelijks voorbij en reeds is er een van die rampen uitgebarsten, welke noch wetenschap noch kunst vermijden of voorspellen kunnen en die klaar gelijk de zon de ijdelheid en de nietigheid van de gelukwenschingen der menschen doen uitschijnen.

Gelijk wij het reeds breedvoerig gemeld hebben, heeft dezen dagen eene verschrikkelijke, eene afgrijselijke ontploffing van grauwvuur in den Borinage plaats gehad. Overgroot is het getal der dooden, overgroot het getal der weduwen en weezen welke de slachtoffers achter laten.

Gelijk het wel te denken is, heeft deze droevige ramp eenen smartelijken indruk op het gansche land gemaakt. Iedereen heeft diep medelijden met die martelaars der nijverheid en waarschijnlijk zal binnen korte dagen eene algemeene liefdadigheids-beweging ten voordeele van de ongelukkigen die overblijven, door geheel het land tot stand komen.

∴

Het is in tegenwoordigheid van dergelijke rampen dat men het de onnoozelheid en de dwaasheid van de liberale leering in zaken van sociale en werkmans-kwestie kan daarstellen. Wij herinneren ons de woorden nog die opnieuwjaardag een groot liberaal financier tot den koning sprak : « Indien de werklieden lijden, zeide hij » in zijne redevoering, wij kapitalisten, wij lijden » ook door de crisis ; er is niets aan te doen, » men moet maar betere tijden afwachten. »

Geachte lezers van den *Postrijder*, ziedaar in twee woorden de gansche liberale leering.

Voor den geus is de werkman niets dan een instrument, een machien gelijk een ander.

Indien de tijden goed zijn, indien de werkman werkt en alzoo veel profijt aan den kapitalist doet, dan gaat alles voor het best in den wereld, voor de heeren liberalen. Worden nu de tijden slecht, kan de werkman geen werk meer bekomen en is hij genoodzaakt met vrouw en kinderen ellende uit te staan, daar geven die heeren geuzen deftig den blikseem van. Zij hopen misschien wel dat de slechte tijden zouden uitscheiden indien zij er zelve profijt inzien, maar voor het overige, geven zij er den drommel van, al moest ook onderusschen de werkman van armoede en ellende vergaan.

∴

Zoo doen echter de katholieken niet. In den werkman zien zij niet een machien, een instrument, maar wel hunnen broeder, hunnen evenmenschen, door den zelfden God als zij geschapen en door denzelfden Zaligmaker verlost, en zij achten het hun eenen heiligen plicht aan zijn lijden en zijne gevaren niet onverschillig te blijven.

∴

Het klaarste en het onwederlegbaarste bewijs daarvan, is de manier waarop de werkmanscommissie, door ons katholiek gouvernement ingesteld, het vraagstuk der verbetering van het lot van volk en werkman opgezocht en bestudeerd heeft.

Voorzeker is er geene menschelijke macht in staat rampen en ongelukken te voorkomen, gelijk degene die wij h den betreuren. Nogtans, kunnen er noodige maatregelen genomen worden.

Zoo men niet kunnen beletten dat de vrouwen en de kinders der slachtoffers in armoede en ellende vallen ? Zoo men het leven der mijnwerkers niet kunnen verzekeren op zulke wijze dat hunne noodlottige familien middelen van bestaan zouden kunnen bekomen ?

Dit is in andere woorden het ontwerp der werkmansverzekering dat het congres van Luik zoo warm verdedigd heeft en zoo ijdel ook het verslag dat de commissie van het werk over dit vraagpunt neergelegd heeft.

Ons dunkt dat in de kamer dit ontwerp de voorkeur boven al de anderen moest hebben. Want wat zware beschuldiging zou de Kamer verdienen, indien zij, in plaats van de ware volksbelangen ter harte te nemen, haren tijd verspilde in eenwiglurende besprekingen over de persoonlijken dienstplicht en de militaire kwestie !

∴

Overigens, het wordt van dag tot dag klaarder dat de werkman al van de katholieken moet verwachten en dat zijne zoogezegde vrienden, de socialisten, zich geenszins met zijn lot of zijn welzijn bekommeren.

Ziehier een nieuw bewijs daarvan. Gelijk wij het over eenigen tijd meldden, hebben de brusselsche socialisten bezit van een lokaal genomen dat zij met den roukenden naam van « volkshuis » gedoopt hebben.

Gij zult u voorzeker inbeelden dat men daar medelijden heeft gevoeld met het lot der mijnwerkers, die op den bodem eener koolput in Henegauw den dood vonden ?

Men zoo toonen dat men die groote volksvrienden heel slecht kent, indien men veronderstelde dat hun hart voor medelijden vatbaar is.

Weet gij voor wie men tegenwoordig in het *Volkshuis* geld inzamelt ? Voor de *werkstakers* van Amercœur !

Werkstakingen ondersteunen, die gedurende het strenge jaargetij duizenden vrouwen en arme kleine kinderen, zonder hulpmiddelen, op straat zetten, ziedaar de heilige zaak, welke zij ondersteunen.

En intusschen lacht men, zingt men, men betaalt tournées voor elkander en men drinkt aan de algemeene republiek !

Indien dit alles is wat de socialisten van Brussel voor de ongelukkige mijnwerkers van den Borinage doen, dan verstaan wij niet dat een enkel verstandig mensch aan de dwaasheden van het socialismus gelooven kan.

∴

Onze lezers hebben donderdag de redevoeringen gelezen, die graaf von Moltke en prins von Bismark in den Rijksdag hebben uitgesproken.

Meer dan een lezer zal gedacht hebben dat hij in het voorjaar het kanon reeds hoorde donderen.

MM. von Bismark en von Moltke zeggen niet dat een oorlog zal uitbersten, neen ; maar zij bewezen dat in Frankrijk de geest der *revanche* nog leeft en dat als Frankrijk, in hoedgenootschap met Rusland, daaraan denken mocht, Duitschland moet gereed zijn.

Doch denkt Frankrijk daaraan wel op dezen oogenblik ? Wij gelooven het niet, tenzeer niet erostig Frankrijk heeft zooveel oorlogen op de armen dat het voeder wenschen moet van eenige dezer ontslagen te worden.

Een europesche oorlog zou aan de republiek noodlottig zijn en uit een hoedgenootschap met Rusland, zou zij geen voordeel trekken : de voordeelen, indien er deze waren, zouden aan Rusland ten deel vallen, zegt een duitsch blad — en dit zou waar zijn.

Onze militaristen maken gebruik van al die twijfelachtige nieuwstijdingen, om hunnen dienst plicht door te drijven, die echter aan de kracht van ons leger niets zal of kan afdoen.

Met dit doel worden al die oorlogzuchtige tijdingen uitgeworpen en door onze liberale gazetten greetig opgeblazen : moest men heugelooven, men zou zeggen dat het kanon reeds langs onze grenzen rijdt, dat de kogels op het punt zijn op ons neer te vallen !

Gelukkig zien wij hechaalde keeren, in von Bismark's redevoering, dat dit alles nog zoo dreigend niet is als men het wil doen voorstellen : de oorlog kan uitbersten in tien dagen gelijk in tien jaren, zegt hij — ziedaar eene waarheid, die men altijd voor uitzetten kan.

Als eens de twee staatkundigen zullen bekomen hebben wat zij willen, zal in eens — verwacht er maar aan ! — de vrede hersteld worden en men zal ons willen doen gelooven dat het gevaar, eindelijk, voorbij is.

∴

De *Germania* deelt een belangrijk artikel mee, over de duitsche politiek, en waarvan wij hier de hoofdtrekken meedeelen.

In die politiek is 't all en M. von Bismark die telt, en na zijnen dood zullen het zijne zoons zijn : de naam van von Bismark alleen zal weerde houden.

De vrouw van den kroonprins is de vriendin niet van den kanselier ; maar eens keizerin geworden, zal er eene volledige overeenkomst tusschen hen bestaan.

De kroonprins zal doen wat de vader gedaan heeft.

De kroonprinsses is liberaal en vrijdenkster, doch zij heeft geen invloed op haren oudste zoon die de vriend is van von Bismark ; deze vrouw is, zegt men, geloovig.

De kanselier weet wat hij wil en drijft door wat hij wil. Zijn doel is de eenheid van Duitschland te behouden.

Een oorlog tusschen Rusland en Oostenryk zal door den prins vermeden worden. Volgens hem, zou Oostenryk geslagen zijn voor dat Engeland hulp toebrengen kon.

In zake van hoedgenootschap met Rusland is de kanselier wantrouwig. Is een verbond met eenen parlementairen Staat te vertrouwen, dan is dit niet met eenen Staat, waar een alleenheerscher, zoo als Rusland, willekeurig meester is.

Frankryk staat op dit oogenblik alleen, of het moet een hoedgenootschap met Rusland aanmeenen, en dit zou alleen de russische toestanden bevoordeelen.

Duitschland heeft er belang bij den vrede te behouden.

Voor het oogenblik is Rusland in goede verhouding met Turkye : het heeft geen inzicht bulgarie te bezetten en is verwittigd over de inzichten van den kanselier. Op dit oogenblik bestaat het gevaar van eenen oorlog dus niet ; die echter zou binnen twee of drie maanden anders kunnen zijn ; doch waarom zou men zich nu bekommeren over moeilijkheden, die niet bestaan en misschien nooit zullen komen ?

Het is niet gemakkelijk te zeggen langs welken kant de oorlog zou kunnen uitbersten : Frankryk wil geen oorlog.

Frankryk zal Duitschland niet alleen aanvallen : Duitschland zal Frankryk geenen oorlog aanbieden.

Op Rusland is nochtans niets te bouwen : het is veeleer eene komeet met wilden loop dan eene planeet, volgens het europeesch stelsel.

Indien er een oorlog uitbersten mocht tusschen Frankryk en Duitschland, dan zou men op belgische grondgebied vechten. Aan den kant Luxeuen is die inval onmoegelijk, uit hoofde der linie fortes.

Maar Belgie is aanvijdig en wil zoo er gebeuren als Frankryk of Duitschland dit grondgebied schond ?

In dat geval zou Engeland in den dans komen. Zal het dit alleen doen ? Dat is de vraag.

∴

M. Windthorst zegde eergisteren in den duitschen Rijksdag tot prins von Bismark, dat de Franschen er niet aan denken Duitschland aan te vallen.

De kanselier antwoordde : « Ik ben van een gansch ander gevoelen en ik put mijne overtuiging in de kennis van het karakter der Franschen door de geschiedenis. De Franschen zullen ons den oorlog aandoen, wanneer zij zullen denken zeker te zijn van de overwinning. »

M. Windthorst beschuldigde den kanselier te weinig belang te hebben gesteld in het vraagstuk der Carolinen-eilanden.

Prins von Bismark zegde : « Zou ik verstandiger hebben gehandeld met Spanje den oorlog aan te doen ? De Carolinen eilanden hebben voor ons eene weerde van 6,000 mark per jaar. Voor zoo'n kleinigheid zou ik zelfs van geenen oorlog hebben willen droomen. »

∴

De militaristische dagbladen spreken van eene zoogezegde wijziging in de meening der rechterzijden voorrecht van den persoonlijken dienstplicht, lezen wij in het *Handelsblad*.

Daar is niets van.

Intusschen wordt de verdeelbaarheid in de rangen der linkerzij, wat aangaat de voorwaarden van het stelsel, dat men zal toepassen, van dag tot dag grooter.

De eenen willen den persoonlijken dienstplicht ; deze willen den algemeenen dienstplicht ; deze willen de legerinrichting op zich fransch, de andere op zich prussisch.

Deze eischen de geestelijke vrijstelling ; gene houden staande dat er voor de geestelijkheid geene uitzondering mag gemaakt worden.

Ongetwijfeld zal M. Woeste niet verwaarloozen deze groote verdeelbaarheid in zijn verslag te doen uitkomen en aantoonen hoe dezelve het militaire vraagstuk, dat hangende is, onoplosbar maakt.

Men zegt dat M. Frere op zijne beurt eene nota zal opstellen, namens de minderheid der middenafdeeling, waarvan hij deel maakte.

Welnu, ziedaar een waagstuk, dat M. Frere zal doen mislukken, al is hij dan ook een behendige goochelaar.

Vroeger verdedigde hij de plaatsvervanging in de Kamer ; indien het rampaement dus vroeger een goede instelling was, hoe komt het dan dat zij vandaag zoodanig slecht is ?

En indien de persoonlijke dienstplicht eene rechtveerdige en noodige zaak is, waarom hebben de liberalen dan niet gedracht deze te verweezenlijken, gedurende de lange jaren dat zij aan het bestuur doorbrachten ?

Hoe listig de aanleider der linkerzij ook wezen, hij zal niet uit den strijd komen, die M. Woeste voortbeweegt is met hem, op dit terrein, aan te gaan, zonder er veel van zijne plumen te hebben bijgelaten.

∴

Gekent dat genezelven, niet waar lezers ?

De kloosterlingen, paters en nonnen, zijn luierikken die enkel naar 't klooster trekken om er, in weelde en pracht, een gemakkelijk leven te hebben.

Luistert nu wat er over eenige dagen voorgevallen is.

Voor het Assiesenhof der provincie Luxemburg verschenen twee vroeme lieden. De voorzitter zegde tot eenen dezer heeren :

— Gij zegt dat zij te San-Francisco geboren zijt en er den stiel van letterzetter uitoefendet, waar gij hebt dien stiel laten varen om in het klooster van Sante-Sarra te treden. Zeg ons eens, waarom gij dat klooster verlaten hebt ?

— *Het was daarmeet om rust te houden ! het leven was er hard en het werk te lastig. 's morgens vroeg moest er ons een ongelukkige rust verdeend. Verschillende pogingen heb ik onder de taak zou bezwijken, ik werd ook wel gewaar dat ik het er niet langer meer zou volhouden.*

Hebt gij het goed gedeeten ?

In de kloosters wordt er van 's morgens vroeg gebeden, gesubbert en gewerkt.

De kloosters zijn dus geene schuilplaatsen waar luierdrij en onwetendheid heerschen, zooals de liberalen het beweren ?

De paters brengen dus hun leven niet door met te slapen of niets te doen ?

Waarom bschuldigen de geuzen hen dan van luierdrij ? In de kloosters ontgeedeed is het leven zoo hard en lastig dat niet een gens den moed bezit er in te treden en... er in te blijven.

∴

Och lezers, wat is de liberale beschaving toch een allerlielste ding !

Gij twijfelt er aan ?

Ziet eens, hij voorbeeld, wat er te Brussel, in dat middenpunt van vrijmetselarij en liberale beschaving gebeurt.

Gedurende het jaar 1886 werden er te Brussel 29 moorden en moordpogingen gepleegd.

Den 4 meert alleen waren er 5 moordpogingen aan te stippen : 2 te Brussel en 1 te St. Jans-Molenbeek.

In de maand december laatsleden, werden er te Brussel bij de ZEVEN HONDERD man in den amigo et bak gezet.

En wilt gij weten hoe het brusselsch liberaal volk over eenige dagen nieuwjaar vierde ?

Luistert, de liberale *Gazette* zal het ons vertellen :

« *Men zag anders niet dan dorstige bedelaars, die van de eene herberg naar de andere wandelden, groepen zatteikkards, die de straten waggelden, de gestrafte bedelaars van hun repertorium zingend :* Oh ! Ma ke Pipekop ! *of* Toujours la la ! Ma belle Zamour !

En onder deze drankaards waren er veel gamins. Kinderen van 10 of 12 jaar reeds hen reeds hun vader, en dichten hunne kapelekens. « Men kreun, in de voorstelen, overal, talrijke kinderen tegen die wijf, die zien zich worden van zattigheid. »

Hewel, lezers, is dat taleerelijke niet schoon en stichtend ?

Moet gij nu met ons niet bekennen dat de liberale vrijmetselarbeschaving inderdaad lieflijk is.

∴

Over eenige dagen hebben de afgevaardigden der radicalen eene voorloopige vergadering gehouden te Brussel onder het voorzitterschap van M. Janson, ten einde de toestand der liberale partij te bespreken, het program dat de radikalen

---

(1) Verboden na te drukken.

DE AANVAL

DER

BOKKENRIJDERS

TEGEN HET

KASTEEL VAN SCHEURENHOF. (1)

(VERVOLG.)

— Goed genoegd, Marten, riep de ridder, toen hij den kapitein der hooswichten ter aarde zag rollen. De kapitein draaide een oogenblik op zich zelve, hief zijnen degen in de lucht, en viel vloekend in het midden zijner makkers.

De Bokkenrijders aarzelden een oogenblik en durfden niet voortgaan. Eene tweede ontploffing verlicht de schietgaten, en zes der aanranders rolden ter aarde langs het lijk van hunnen overste. Maar oogenblikkelijk verhief zich een wraakgeschreeuw in al de gelederen : « Hourra ! hourra ! en het leger wierp zich met woede voorwaarts. Het was een aanzaggelijke drom in denwelken geen kogel van het kasteel kon verloren geschoten worden. Een gedeelte der Bokkenrijders had zich in de grachten geworpen en de ophaalbrug beklommen om de kettenen van te doorvijlen. Een oogenblik later viel de brug met gedruis neder. Nu bestormde de bende de groote poort van het kasteel. Het dof geluid der bijslagen weergalmde onder het oud gewelfsel en mengde zich met het gerucht der geweerschoten en der ijselijkste godslasteringen. De poort rolde uit hare hengels en de menigte stortte het kasteel in. Eenskaps berst er eene ontploffing los en de muren daveren tot in de fondamenten. Het was eene bukruitmijn die onder de voeten van de Bokkenrijders ontbrandde en hen in menigte ter aarde velde. Toen hoorde men slechts jammerkreten van stervenden en gekwetsten, die weldra door het wraakgeschreeuw der overgebleevene gedekt wierden. De bende wierp zich met nieuwe woede voormit over de doode lichamen van veertig hunner makkers. Doch geen enkel geweerschot antwoordde hun meer, geen enkel man toonde zich om hun hoofd te houden.

— Niet te gauw, kameraden, riep Pieter-de-Duivel die het bevel der bende genomen had en eene tweede ontploffing vreesde.

— Voormit ! riep Walter Van Hegen die zich eenskaps alleen voor hun vertoonde, voormit ! zoo gij geene lafhaards zijt !

— Voormit ! riep op zijne beurt Pieter-de-Duivel. En de bende omringde den moedigen jongeling die, met het zwaard in de hand, den ingang van het kasteel zocht te verdedigen.

Nu begon een haatsle en schroomelijk gevecht. De krachtige handen van Walter zwaaiden den degen die een ijzeren rad rond zijn hoofd scheen te vormen. Doch de kring der Bokkenrijders die hem omringelden verengde al meer en meer ; weldra lieten de roovers eenen vreugdekreet hooren : Walter was in hunne handen gevallen. Zij wierpen hem ter aarde. Tien degens hieven zich tegen hem op : tien geweerloopen kruisten zich op zijne borst.

— Houdt op ! riep de kapitein, die kerel mag niet als een dapper sterven !

— Hangt hem aan de brug op ! schreeuwde Jan-Mankbeen.

— Werpt hem in de Geleen ! hernam een andere.

— Ik weet het beter, antwoordde Pieter-de-Duivel, haalt mij zijn paard en brengt mij een der teenen der ophaalbrug.

De bevelen des kapiteins werden dadelijk volbracht. Armen en voeten des gevangenen werden geklistered, daarna bond men hem op den rug van het paard, dat aanstonds met koorden gegeesseld werd.

— Laat hem nu loopen, riep de kapitein.

Het paard werd losgelaten en verdween als een schijn door de struiken en hagen. Daarna begon de bende het kasteel te doorzoeken, doch zij vonden er geen mensch of geen stuk geld meer.

— Dat is onbegrijpelijk, zeide de kapitein, hoe hebben zij kunnen vluchten ?

— Ik heb aan een der oudste zentjes eene kouwelaar zien hangen, antwoordde een der hooswichten.

— Zij zijn dus langs daar ontkomen ? vroeg de kapitein.

— Zij zijn naar Amstenraadt, hernam Jan Mankbeen.

— Wij zullen ze wel achterhalen ! schreeuwde de kapitein.

Terstond wierp de bende zich voorwaarts op den weg van Amstenraadt.

Na bevel gegeven te hebben van de buskruitmijn te ontbranden, waren de ridder van Scheurenhof en de zijne in de onderaardsche galerijen gevluchtt. Walter Van Hegen had gewezigd hen te volgen om hunne redding te verzekeren, en aan een der torentjes van het kasteel had hij de ladder vastgemaakt om te doen veronderstellen dat de vluchteli gen langs daar ontkomen waren. De ridder van Scheurenhof en zijn gansch huisgezin traden in den duisteren weg voort en volgden stilzwijgend het licht van de dieventantaarn die Marten in de hand droeg. Eindelijk kwamen zij in de opene lucht weder, in het midden van het krenpelhout. Marten doofde zijne lantaarn uit en zij zagen niets meer dan de bleekestarren die twijfelachtig aan het firmament blonken. In de verte hoorden zij het leger der Bokkenrijders dat gelijk de golven eener onstuimige zee naar Amstenraadt stormde.

Maar nauwelijks had de ridder de vaoten buiten de galerij geplaatst of hij deinde verschrikt achteruit : Mechtildis het eenen gil. Een groot gerucht deed zich in de nabijheid in het krenpelhout hooren. Het gerucht werd al grooter en grooter. Zij hoorden takken verbrijzelen en struiken vertrappen als onder de voeten van een op hol gerakt paard. Doch, eer zij den tijd hadden van zich in veiligheid te zetten, rolde het lichaam van een paard voor hunne voeten op den grond.

— Walter Van Hegen ! riep Mechtildis.

Het was hij inderdaad. Hij was nog in leven, schoon de koonden en kluisters zijne leimaten verscheurd hadden. Tranen van strengde rolden uit alle oogen en men haastte zich hem van zijne boeien te verlossen.

— Wat is er dan met u gebeurd ? vroeg de grijsaard verwonderd.

— Ik zal u dat later vertellen, antwoordde Walter. Het moedzakelijkste is ons van ons eene schuilplaats te vinden. Ik ken hier in de omstreken den molder van Hulleborneck ; daar vinden wij paarden. Van daar rijden wij naar Gentli, waar wij de Maas overtrekken.

En zonder den tijd te nemen van te beraadslagen zette zich de jonge eling aan het hoofd der vluchtelingen.

Zij lieten aan hunne linkerzij de het dorp Heerk en volgden eene holle laan die naar Sint-Pieter leidde. Nauwelijks waren zij op weg of Marten bleef staan en bevoel de grootste stille. Allen stonden onbeweeglijk, omdat zij wisten dat de stroeper de taal van den wind verstond en dat hij aan het brusschen der takken en der bladeren hoorde of het een vriend of een vijand was die tot hem naderde.

Na zich verzekerd te hebben van welken kant het gerucht kwam, beklom hij, het geweer in de hand, den steilen boord van den weg. Zonder eenen keisteen te verplaatsen, zonder eene plant te kwetsen, zonder een takje te breken, geraakte hij boven met de snelheid eener tijgerkat. Hij zag rond en luisterde met al zijne oeren. Hij liep onder dadelijk het gerucht, want op eenigen afstand zag hij de flauwe schemering van het licht eener kleine lamp die slechts voor de aanmeeting eens nieuwen Bokkenrijder ontsloten werd. De schuilplaats zou zeker de vluchtelingen bevatten indien hij hun gezegd had : wij zijn hier bij de kapel der Bokkenrijders. Hij boog zich voorover naar zijne meesters en zei hun zachtjes : Blijft in goede stilte voorwaarts, wij zijn hier in eene gevaarlijke plaats.

De kleine troep vorderde haren weg en kwam eene halve uur later te Valkenburg aan.

Onderusschen was Marten door hagen en struiken tot aan den mzang der kapel gekropen. Voor het altaar zag hij den vermaarden pastoor Natian die eene zoeze bukkelijke rol in de geschiedenis der Bokkenrijders speelde. Hij was met eenen geaden kasuisel gekleed en ontving den eed van eenen armen schr. schender dien men zoeven van den houten bok afgenomen had.

— Verzaakt gij God ? vroeg de bond.

— Ja, antwoordde de boer met bevende stem.

— Verzaakt gij de Maagd en de Heiligen ?

— Ja.

— Geeft gij uwe ziel aan den duivel opdat hij u in wederguid de rijkommen der aarde schenke ?

— Ja.

— Ik neem u aan in den naam der hel, zei Nathan. Ziedaar eene kaart die u door uwe medebroeders zal doen herkennen. Daarna zal hij hem de broederlijke omhelzing en zei : — Dezen avond zullen wij ons weerzien, broeder.

— Dat zal verduld niet waar zijn, dacht Marten, den loop van zijn geweer door de struiken steekende.

In hetzelfde oogenblik brandde hij zijne schoot los. De kogel verbrijzelde het hoofd van den schapaardender en drong door tot in den arm van den bond. Een wraakkreet weerstoomde uit de kapel : « Verraden ! verraden ! » riep Nathan. De nieuwe Bokkenrijder robde op de trappen van het altaar